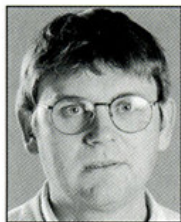

for vandtårne

Eber Ohlsson, ingeniør ved vandforsyningen i Malmö, har foreløbig samlet over 6.000 fotos af vandtårne, brønddæksler og akvædukker. Og mere end det: Han beskriver også den samfundsmæssige sammenhæng, de indgår i.

Af journalist Ib Salomon

Eber Ohlsson optræder sjældent selv på billederne – men her er han fanget på Skagen.

Titlen findes næppe, men Eber Ohlsson synes selv, den er meget rammende. Han kalder sig "urban morfolog", for han er vild med at rejse, og han elsker at undersøge de byer han besøger. Hvad lever folk af? Hvordan er gadenettet og transportsystemet bygget op? Og hvad med vandforsyningen?

Hvad det sidste angår, er den 55-årige Eber Ohlsson på hjemmebane. Han er ingeniør, og siden 1968 har han arbejdet for vandforsyningen i Malmö, eller VA, som den hedder i dag – V for Vatten og A for Avlopp.

En af hans første store opgaver var at lave en beredskabsplan for vandforsyningen, så skaderne kunne begrænses mest muligt i tilfælde af krig eller katastrofer. Han opdelte hele byen i sektorer og høstede megen ros for arbejdet – og fandt samtidig ud af, at han godt kunne lide selve det at systematisere.

Systematikken har han haft god brug for i forbindelse med sin fritidsinteresse for "urban morfologi". På sine rejser har han taget tusindvis af fotos, ikke mindst af vandtårne og andet, der har med vandforsyning at gøre: Brønddæksler, vandkunst og akvædukker. Nærmere bestemt har han over 6.000 farvebilleder og sort/hvide negativer, som alle er relaterede til vandforsyning, og som alle er behørigt ordnede efter et system, han selv har udtænkt. Sammenlagt har han mere end 20.000 billeder.

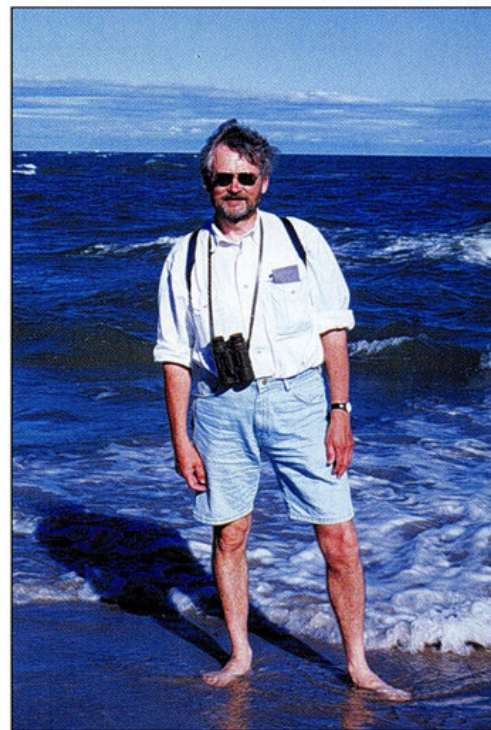
Gennempløjer byerne

Interessen for byer og deres struktur fik Eber Ohlsson allerede som dreng. Han cyklede dengang gerne omkring i industriområder, bare for at se, hvordan de var opbygget, og de første gange han var i udlandet, brugte han tiden til at gennempløje storbyer som Berlin og London. I London kørte han f.eks. med samtlige linjer i undergrundsbanen bare for at opleve de forskellige bydele. Eber Ohlsson er ikke gift og har ikke børn. Han lever enkelt og rejser helst alene, for "man må altid lave

kompromiser, når man rejser i gruppe", siger han. Han erkender, at han nok er lidt af en enspænder. Er han på kursus, er han typen, der hellere kører rundt og ser på byen end går med de andre ud og fester om aftenen.

Han begyndte at fotografere som 20-årig, men interessen for vandtårne opstod først senere, nærmere bestemt i 1972-73. Vandforsyningen i Malmö byggede dengang to nye, store vandtårne. Man var stolte af dem, og Eber Ohlsson syntes, indvielsen skulle markeres, så han fik lov til at lave en udstilling om alle byens seks vandtårne.

- Det var første gang, jeg lavede en udstilling, og jeg havde ikke tænkt mig at gøre mere i vandtårne, men så begyndte jeg at læse i Lund om aftenen ved siden af mit arbejde. Jeg tog blandt andet kurser i jura, samfundsplanlægning og geografi, og da vi skulle skrive en

Dette vandtårn med parcelbus på toppen står i Garching nær München.

Foto: Eber Ohlsson

rapport om bymiljø, valgte jeg at skrive om vandtårne, fortæller Eber Ohlsson.

Nærmere bestemt skrev han om, hvordan man i sin tid anlagde vandværker og vandtårne på de gamle befæstningsarealer i Helsingborg, Kristianstad og København, og for at illustrere rapporten tog han selv billeder.

En sport at finde tårne

Snart begyndte han at fotografere vandtårne på Sjælland og i Skåne og samlede mere og mere information om dem.

- Det blev en sport at finde tårne, men jeg tager kun billeder af de usædvanlige, ikke af standard-tårne, forklarer han.

Eber Ohlsson rejser meget, og når han nærmer sig en by, er det ofte vandtårnet han først

spotter, fordi det som regel stikker op over horisonten. Det hænder også, at han spørger sig frem – findes der et vandtårn her i byen? Men at få billeder af vandtårnet er ikke noget mål i sig selv – først når han tillige har skaffet sig oplysninger om tårnet, herunder dets arkitektur og dets historie, er han tilfreds.

Det er ikke altid oplysningerne kan skaffes på stedet, men så finder han dem, når han kommer hjem. Det kan være på internettet, ved at skrive til ansatte i byens vandforsyning eller ved at konsultere de mange hyldemeter geografisk litteratur, han har samlet derhjemme. En kollega fra Sydsvatten driller jævnligt Eber Ohlsson ved at sende ham billeder af vandtårne fra sine rejser – men uden at røbe, hvor i verden, han har fotograferet tårnet. Eber Ohlsson prøver at løse gåden ved at studere tårnets arkitektur og dets omgivelser, og som regel rammer han plet.

I tidsskriftet Cirkulation, det svenske modstykke til VANDteknik, har Eber Ohlsson en fast rubrik, Ebers vattentorn. I hvert nummer præsenterer han et nyt tårn – altid med en god forklaring om tårnets tilblivelse og baggrund, for tårnene fortæller meget om tiden og det omgivende samfund.

- Det skal være lidt spændende og lidt overraskende hver gang, understreger Eber Ohlsson, som i det hele taget er blevet noget af en institution i svensk vandforsyning.

- Jo, folk kender mig, når de ser mit navneskilt, indrømmer han.

Eber Ohlsson kan også lide at arbejde med grafik og præsentation, og gennem mange år var det f.eks. ham, der producerede VA-Malmö's interne blad, Vattenstänk.

Skånska vattentornssällskapet

For tre år siden fik han til opgave at lave en hjemmeside til VA i Malmö. Han måtte selv lære sig det meste af teknikken, men blev så grebet af det, at han også derhjemme oprettede en hjemmeside. På adressen www.eber.just.nu har han oprettet "Skånska vattentornssällskapet", en forening, som ganske vist kun eksisterer på nettet, men som har mange fans over hele kloden. Her kan de se mange af Eber Ohlssons billeder af vandtårne samt andre billeder med relation til vandforsyning.

De fleste besøgende er svenskere, men danskerne ligger som nr. 2 – måske fordi der på hans hjemmeside står ganske meget om danske forhold. Eber Ohlsson har rejst Danmark tyndt og er i det hele taget utrolig godt orienteret om danske forhold.

Til sin store ærgrelse døjer han for tiden med en tennisalbue, fordi han har arbejdet for intensivt med mus og computer. Skaden hin-

Dæksel fra Finland – naturligvis med tekst på både svensk og finsk.

Foto: Eber Ohlsson

drer ham i at opdatere siden så hyppigt, som han gerne ville, og den gør det også besværligt at køre bil – så han kommer ikke så meget omkring i øjeblikket.

Men når han er frisk igen, står bl.a. Ungarn på hans rejseplan. Han vil meget gerne fotografere vandtårne fra bl.a. Budapest og de smukke jugendbygninger i byen. Et andet godt vandtårneland er Tyskland. Det skyldes bl.a., forklarer Eber Ohlsson, at Tyskland har bestået af en mængde småstater, og da hver stat fandt sine løsninger, også på vandområdet, er variationen i de tyske vandtårne meget stor.

Politik og brønddæksler

Storpolitik og dækslerne i gaden er normalt ikke emner, man forbinder. Men Eber Ohlsson kan godt lide at sætte tingene i sammenhæng, og der er en klar sammenhæng mellem samfundet og dets aftryk – også når de befinder sig på så ydmyge steder som de dæksler, vi alle træder på. I Finland har Eber Ohlsson f.eks. fotograferet dæksler, hvor teksten for at være politisk korrekt står på både finsk og svensk. Og i Østeuropa har han fundet dæksler med tekster fra de gamle kejserdømmer. Sjovt nok viser det sig, at dæksler får lov at være i generation efter generation. Det samme sker ikke med gadeskilte – de skiftes hurtigt ud, hvis der blæser nye politiske vinde.

www.eber.se *

Eber Ohlssons private website er en guldgrube af oplysninger om vandtårne og andet, der har med vandforsyning at gøre. Der er over 500 sider, og mere end 1800 af hans billeder kan ses på nettet. På hjemmesiden er der desuden en temmelig speciel gæstebog. Den består af de billeder, folk har sendt til ham. Får han tilsendt et interessant billede, opretter han en særlig side i gæstebogen med oplysninger om det.

* Sajtadressen är ändrad till den som gäller idag, övriga uppgifter är de som gällde när artikeln skrevs år 2001.